

Regionális identitás és civil társadalom

Egy konferencia nyomán jelent meg Lagzi Gábor szerkesztésében, Közép-Európa a 21. század küszöbén: Regionális identitás és civil társadalom címmel, egy érdekes tanulmánykötet. Idézzük a szerkesztői előszót.

„A kötet egy nemzetközi konferencia anyagát tartalmazza, amely 2013. október 11-én került megrendezésre Veszprémben, a Pannon Egyetem Modern Filológiai és Társadalomtudományi Kar Társadalomtudományok és Nemzetközi tanulmányok Intézetének szervezésében. Már maga a konferencia címe, tematikája („Közép-Európa a 21. század küszöbén – regionális identitás és civil társadalom”) azt bizonyítja, hogy a gyorsan változó világunkban egyre inkább felértékelődik a régióink szerepe és jelentősége, és már csak emiatt is érdemes Közép-Európát a tudományos kutatások tárgyává tenni. A konferencia és ez a kötet is a visegrádi együttműködés példájának tekinthető, hiszen mind a négy visegrádi ország (Lengyelország, Csehország, Szlovákia, Magyarország) képviselteti magát benne.

A konferencia, ezzel párhuzamosan a jelen kötet témaválasztása sem a véletlen műve volt, hiszen mind a regionális identitás, mind a civil társadalom kérdésköre mindig is aktuális volt a közép-európai régióban. Tudjuk jól, hogy a kisebb-nagyobb régiók, „kis szülőföldek” és az ezekhez kapcsolódó identitás mindig is fontos szerepet játszottak az itt élő nemzetek életében, nem beszélve a helyi nemzeti vagy etnikai kisebbségekről,

akikkel kapcsolatosan óhatatlanul felvetődik az autonómia (vagy esetlegesen a szeparatizmus) problematikája is.

Hasonlóképpen, a régióinkban működő civil társadalomról is érdemes többet megtudnunk és megvizsgálni, összevetni a magyar, szlovák, cseh, lengyel tapasztalatokat ezen a téren, kísérletet tenni az egyes országok problémáinak, kihívásainak feltérképezésére. Annál is inkább érdekesnek tűnik ez a téma, hiszen a civil társadalom, úgy tűnik, a posztkommunista államokban 20 évvel a rendszerváltás után is keresi önmagát, a helyét a társadalmon belül és a politikán kívül.”

A konferencia eredeti nyelve az angol volt, a kötetben szereplő eredetileg idegen nyelvű tanulmányokat a szerkesztő mellett Galyer Veronika és Komoróczy Miklós fordították. A kötet két nagy blokkot tartalmaz, egyikben a regionális identitás, a másikban a civil társadalom kérdésével foglalkoznak a szerzők. Minden bizonnyal nagy érdeklődést váltanak ki a Székelyfölddel kapcsolatos írások, így Stefano Bottoni Székelyföld helyzetét Nagy-Romániában 1919 és 1940 között elemzi, Nemzeti tervek, Regionális identitás, Mindennapi kompromisszumok címmel; még Zahorán Csaba a székelyföldi autonómia kérdését vizsgálja az 1989 utáni román politikai diskurzusban. Aktuális kérdés, amit sajnos az orosz nagyhatalmi beavatkozás úgy tűnik végleg eldöntött, Krím autonóm státusza. A szerkesztő, Lagzi Gábor is felteszi a kérdéseket: Regionalizmus?

Autonómia? Szeparatizmus? Ő, mint polonista természetesen megmarad Lengyelország mai határai között és e kérdéseket Felső-Sziléziában vizsgálja, 1989-et követően.

A civil társadalom helyzetét megismerhetjük Lengyelországban és a Cseh Köztársaságban, míg Szlovákiát egy alapítványon keresztül láttatja a kötet. A legizgalmasabb Pavel Usov írása Fehéroroszországról, aki a politikai rezsim és a párhuzamos civil társadalomépítés helyzetét vizsgálja 2010-ig bezárólag.

Gerő Márton és Susánszky Pál a Magyar Ifjúság 2012 kutatás alapján készítette tanulmányát, Plurális szerkezet, Homogén állampolgári kultúra? címmel. A 13 táblázattal és 4 ábrával illusztrált írás részletesen bemutatja, a kutatás eredményeit.

A kötet, a TÁMOP támogatásával jelent meg, míg a konferencia megszervezéséhez a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium nyújtott anyagi támogatást.

A. Z.

Hetényi táj télen (akvarell)